

การออกแบบงานระบบไฟฟ้าสำหรับอาคารสูง
กรณีศึกษา : คอนโดมิเนียม ทองไทย
(Electrical System Design For High Building)
Case Study : Condominium Thong Thai

บทคัดย่อ (ABSTRACT)

โครงการนี้เป็นการนำเสนอการออกแบบระบบไฟฟ้าสำหรับอาคารสูง กรณีศึกษา คอนโดมิเนียม ซึ่งอาคารสูงหมายถึงอาคารที่บุคคลอาจเข้าอยู่หรือเข้าใช้สอย โดยมีความสูงตั้งแต่ 23 เมตรขึ้นไป การวัดความสูงของอาคาร ให้วัดจากระดับพื้นดินที่ก่อสร้างถึงดาดฟ้า โดยวัตถุประสงค์ของโครงการนี้ต้องการที่จะศึกษาการออกแบบระบบไฟฟ้า ระบบสื่อสารและระบบต่างๆที่เกี่ยวข้องสำหรับอาคารสูง ตั้งแต่การประมาณโหลดภายในห้องชุดถึงพื้นที่ส่วนกลางด้วยวิธีการคิดหาโหลดโดยประมาณตามมาตรฐานของสภาวิศวกรแห่งประเทศไทย (วสท.) เพื่อที่จะหาขนาดของเครื่องวัดพร้อมกับตัวป้องกันและขนาดท่อกับสายป้อน แล้วทำการคำนวณโหลดจากการติดตั้งจริงเพื่อเป็นการเปรียบเทียบแล้วจึงทำการคิดโหลดแต่ละชั้นด้วยวิธีการใช้ค่าโคอินซิเดนซ์ แฟคเตอร์(ห้องพัก) จึงจะได้ค่าโหลดที่สามารถนำไปหาขนาดอุปกรณ์ป้องกันพร้อมกับขนาดสายและขนาดท่อของแต่ละชั้นนั้นๆ และจึงทำการนำโหลดที่ได้ทั้งหมดมาหาขนาดของหม้อแปลงที่จะนำมาใช้กับอาคารสูง ส่วนในงานระบบอื่นๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น ระบบโทรศัพท์ ระบบสายอากาศโทรศัพท์ ระบบตรวจสอบเพลิงไหม้และสัญญาณเตือนภัย ระบบโทรศัพท์วงจรปิด ระบบไฟฟ้าฉุกเฉินและระบบป้องกันฟ้าผ่า ได้ออกแบบโดยอ้างอิงมาตรฐานที่เกี่ยวข้องเช่นกัน

กิตติกรรมประกาศ

โครงการวิศวกรรมศาสตร์ฉบับนี้สำเร็จด้วยดี โดยได้รับความช่วยเหลือจากบุคคลหลาย ๆ ฝ่ายร่วมด้วยบริษัทที่ฝ่ายคณะจัดทำได้ดำรงตำแหน่งอยู่ ณ ปัจจุบัน ฝ่ายคณะผู้จัดทำต้องขอขอบพระคุณอย่างสูงต่อ ท่านอาจารย์ ผศ.ดร. นิमित บุญภิรมย์ อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการพร้อมทั้ง นาย ษณู ศรีตนะชัย, นาย กฤษณ์ อะโนและนางสาว กรวิกา โยธิเสน รวมทั้งเพื่อนๆที่ ๆ ที่ได้ให้คำแนะนำตลอดจนแนวทางการแก้ปัญหาต่าง ๆ มาโดยตลอด

คุณประโยชน์ใด ๆ ที่ได้รับจากโครงการนี้ ฝ่ายคณะผู้จัดทำขออุทิศให้บิดามารดาและบูรพคณาจารย์ต่อไป

คณะผู้จัดทำ

พ.ศ. 2558

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1	
บทนำ	
1.1 ความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์	1
1.3 ขอบเขต	1
1.4 การดำเนินงานของโครงการ	2
บทที่ 2 มาตรฐานการออกแบบระบบไฟฟ้าภายในอาคาร	
2.1 สายไฟฟ้าแรงสูงและอุปกรณ์	4
2.2 หม้อแปลงไฟฟ้า	6
2.3 หน่วยจ่ายไฟวงแหวน RING MAIN UNIT (RMU)	7
2.4 แผงไฟฟ้าย่อย (Panel board) และ เซอร์กิตเบรกเกอร์ (CB)	9
2.5 สายไฟฟ้าแรงต่ำ	13
2.6 การเดินท่อร้อยสาย	16
2.7 โคมไฟฟ้าและอุปกรณ์	24
2.8 โคมไฟฟ้าแสงสว่างฉุกเฉิน	25
2.9 สวิตช์และเต้ารับ	25
2.10 ระบบโทรศัพท์	26
2.11 ระบบเคเบิลทีวี	26
2.12 ระบบแจ้งเหตุเพลิงไหม้	27
2.13 การออกแบบระบบป้องกันฟ้าผ่า	29
2.14 ไฟ Obstruction Light	33
2.15 การต่อกราวด์	34
บทที่ 3	
3.1 ขั้นตอนการออกแบบ	37
3.2 การออกแบบระบบไฟฟ้าอาคารชุด	39
3.3 การออกแบบระบบสายป้อนในส่วนของอาคารชุด	53
3.4 การคำนวณโหลดส่วนกลาง	60

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
3.5 การออกแบบระบบไฟฉุกเฉินในพื้นที่ส่วนกลาง	101
3.6 การหาขนาดหม้อแปลง	108
3.7 การออกแบบระบบป้องกันฟ้าผ่า	111
3.8 ไรเซอร์ไดอะแกรม	112

สารบัญตาราง

	หน้า
บทที่ 2 มาตรฐานการออกแบบระบบไฟฟ้าภายในอาคาร	
ตารางที่ 2.1 เครื่องหมายคุณสมบัติการทนไฟอุณหภูมิและเวลาที่ใช้ในการทดสอบ	16
ตารางที่ 2.2 ขนาดของกระแสไฟฟ้าทองแดงหุ้มฉนวนพีวีซีตาม มอก.11-2531 อุณหภูมิตัวนำ 70°C ขนาดแรงดัน 300 หรือ 750 โวลต์ อุณหภูมิโดยรอบ 40°C สำหรับวิธีการเดินสาย ก-ค และ 30°C สำหรับวิธีการเดินสาย ง และ จ	18
ตารางที่ 2.3 ขนาดกระแสของสายไฟฟ้าทองแดงหุ้มฉนวน ครอสลิงค์ โพลีเอสเตอร์ อลูมิเนียม 90°C ขนาดแรงดัน 600 โวลต์ อุณหภูมิโดยรอบ 40°C สำหรับเดินการสายในอากาศและ 30°C สำหรับเดินสายใต้ดิน	19
ตารางที่ 2.4 พื้นที่หน้าตัดรวมของสายไฟทุกเส้นคิดเป็นร้อยละเทียบกับพื้นที่หน้าตัดของท่อ	19
ตารางที่ 2.5 ตารางแสดงพื้นที่ตัดขวางภายในท่อร้อยสายไฟฟ้า (สายที่ผลิตตาม มอก. 11 – 2531)	20
ตารางที่ 2.6 ตารางแสดงพื้นที่ตัดขวางรวมฉนวนของสายไฟฟ้า (สายที่ผลิตตาม มอก.11 – 2531)	21
ตารางที่ 2.7 ขนาดของสายเคเบิล ตัวนำทองแดงแกนเดี่ยวหุ้มฉนวน XLPE มีเปลือกนอกอุณหภูมิตัวนำ 90°C อุณหภูมิโดยรอบ 30°C ขนาดแรงดัน (U_0/U) ไม่เกิน 0.6/1kV และแรงดัน (U_0/U) 3.6/6 ถึง 18/30 kV เดินใน DUCK BANK ไม่เกิน 8 ท่อ	22
ตารางที่ 2.8 จำนวนสูงสุดของสายไฟฟ้า IEC 01 ในท่อร้อยสาย	23
ตารางที่ 2.9 ชุดแยกกระจายสัญญาณ	26
ตารางที่ 2.10 แนะนำชนิดของอุปกรณ์ตรวจจับสำหรับแต่ละสถานที่	29
ตารางที่ 2.11 ระยะห่างระหว่างตัวนำลงดิน	30
ตารางที่ 2.12 ขนาดความกว้างดาข่ายของตัวนำล่อฟ้าตามระดับป้องกัน	31
บทที่ 3 การออกแบบระบบไฟฟ้าภายในอาคาร	
ตารางที่ 3.1 การคำนวณโหลดห้องชุดตามมาตรฐาน วสท. ปี 2556	38

สารบัญตาราง(ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 3.2 ขนาดเครื่องวัดหน่วยไฟฟ้าแรงต่ำสำหรับห้อง ชุดประเภทที่อยู่อาศัย	39
ตารางที่ 3.3 ตารางโหลดห้อง Royal Suite	42
ตารางที่ 3.4 ตารางโหลดห้อง Deluxe Suite	45
ตารางที่ 3.6 ตารางโหลดห้อง Junior Suite	48
ตารางที่ 3.7 ตารางโหลดห้อง Typical	52
ตารางที่ 3.8 ค่าโคอินซิเดนต์แฟกเตอร์สำหรับห้องชุดประเภทที่อยู่อาศัย	53
ตารางที่ 3.9 ตารางโหลดภัตตาคารอาหารไทย	62
ตารางที่ 3.10 ตารางโหลดสำนักงานส่วนกลาง LP-1	64
ตารางที่ 3.11 ตารางโหลดลานจอดรถชั้น 1-7B	67
ตารางที่ 3.12 ตารางโหลดส่วนภัตตาคาร	72
ตารางที่ 3.13 ตารางโหลดส่วนกลาง	73
ตารางที่ 3.14 ตารางโหลดส่วนกลางชั้น 3	78
ตารางที่ 3.15 ตารางโหลดภัตตาคารอาหารจีน	84
ตารางที่ 3.16 ตารางโหลดภัตตาคารอาหารอิตาลี	85
ตารางที่ 3.17 ตารางโหลดส่วนกลาง	86
ตารางที่ 3.18 ตารางโหลดส่วนกลาง	90
ตารางที่ 3.19 ตารางโหลดส่วนกลางสระว่ายน้ำ	91
ตารางที่ 3.20 ตารางโหลดส่วนกลางชั้น 6-29	97
ตารางที่ 3.21 ตารางโหลดส่วนกลางชั้น 30	100
ตารางที่ 3.22 ตารางโหลดไฟฟ้าฉุกเฉินชั้น 1	102
ตารางที่ 3.23 ตารางโหลดไฟฟ้าฉุกเฉินชั้น 2	103
ตารางที่ 3.24 ตารางโหลดไฟฟ้าฉุกเฉินชั้น 3	104
ตารางที่ 3.25 ตารางโหลดไฟฟ้าฉุกเฉินชั้น 4	105
ตารางที่ 3.26 ตารางโหลดไฟฟ้าฉุกเฉินชั้น 5	106
ตารางที่ 3.27 ตารางโหลดไฟฟ้าฉุกเฉินชั้น 6-30	107
ตารางที่ 3.28 การคำนวณหาหม้อแปลง	108
ตารางที่ 3.29 การคำนวณเครื่องกำเนิดไฟฟ้า	110

สารบัญภาพ

	หน้า
บทที่ 2 มาตรฐานการออกแบบระบบไฟฟ้าภายในอาคาร	
ภาพที่ 2.1 สายไฟฟ้าชนิดเอพีซี	4
ภาพที่ 2.2 สายไฟฟ้าชนิดสายสเปซแอเรียลเคเบิล	5
ภาพที่ 2.3 สายเคเบิลแรงสูงใต้ดิน	5
ภาพที่ 2.4 Ring Main Unit Three-Feeder 24 kV	8
ภาพที่ 2.5 วงจรสายป้อนเข้า 1 ออก 3	8
ภาพที่ 2.6 Ring Main Unit	9
ภาพที่ 2.7 Load Panel Type Main Breaker	10
ภาพที่ 2.8 Load Panel Type Main Lug	10
ภาพที่ 2.9 สายรหัสชนิด VAF	13
ภาพที่ 2.10 สายรหัสชนิด NYF	14
ภาพที่ 2.11 สายรหัสชนิด VCT	14
ภาพที่ 2.12 สายรหัสชนิด XLPE	15
ภาพที่ 2.13 สายรหัสชนิด FRC	16
ภาพที่ 2.14 ระยะติดตั้งอุปกรณ์ตรวจจับที่อยู่ใกล้ผนังหรือผนังกัน	28
ภาพ 2.15 ระยะติดตั้งระหว่างผนังปลายทางกับอุปกรณ์ตรวจจับ	28
ภาพ 2.16 ระยะติดตั้งอุปกรณ์ตรวจจับที่อยู่ใกล้ผนังหรือผนังกัน	28
ภาพ 2.17 ระยะติดตั้งระหว่างผนังปลายทางกับอุปกรณ์ตรวจจับ	29
ภาพ 2.18 การป้องกันด้วยวิธีตาย	31
ภาพที่ 2.19 แสดง Typical ของกราวด์ร็อตหรือหลักดิน	35
บทที่ 3 การออกแบบระบบไฟฟ้าภายในอาคาร	
ภาพที่ 3.1 โครงการคอนโดมิเนียม ทองไทย	36
ภาพที่ 3.2 แบบห้อง Royal Suite	39
ภาพที่ 3.3 แบบห้อง Royal Suite การติดตั้งระบบไฟฟ้าและระบบสื่อสาร	41
ภาพที่ 3.4 แบบห้อง Royal Suite การติดตั้งระบบแสงสว่าง	42

สารบัญภาพ(ต่อ)

	หน้า
ภาพที่ 3.5 การติดตั้งอุปกรณ์ตรวจจับภายในห้อง Royal Suite	43
ภาพที่ 3.6 แบบห้อง Deluxe Suite	43
ภาพที่ 3.7 แบบห้อง Deluxe Suite การติดตั้งระบบไฟฟ้าและระบบสื่อสาร	44
ภาพที่ 3.8 แบบห้อง Deluxe Suite การติดตั้งระบบแสงสว่าง	44
ภาพที่ 3.9 การติดตั้งอุปกรณ์ตรวจจับภายในห้อง Deluxe Suite	45
ภาพที่ 3.10 แบบห้อง Executive Suite	46
ภาพที่ 3.11 แบบห้อง Executive Suite การติดตั้งระบบไฟฟ้าและระบบสื่อสาร	46
ภาพที่ 3.12 แบบห้อง Executive Suite การติดตั้งระบบแสงสว่าง	47
ภาพที่ 3.13 การติดตั้งอุปกรณ์ตรวจจับภายในห้อง Executive Suite	47
ภาพที่ 3.14 แบบห้อง Junior Suite	48
ภาพที่ 3.15 แบบห้อง Junior Suite การติดตั้งระบบไฟฟ้าและระบบสื่อสาร	49
ภาพที่ 3.16 แบบห้อง Junior Suite การติดตั้งระบบแสงสว่าง	49
ภาพที่ 3.17 การติดตั้งอุปกรณ์ตรวจจับภายในห้อง Junior Suite	50
ภาพที่ 3.18 แบบห้อง Typical	51
ภาพที่ 3.19 แบบห้อง Typical การติดตั้งระบบไฟฟ้าและระบบสื่อสาร	51
ภาพที่ 3.20 แบบห้อง Typical การติดตั้งระบบแสงสว่าง	52
ภาพที่ 3.21 การติดตั้งอุปกรณ์ตรวจจับภายในห้อง Typical	53
ภาพที่ 3.22 แบบระบบสายป้อนชั้น 7	54
ภาพที่ 3.23 แบบแสดงซิงเกิลไลน์ไดอะแกรมของระบบสายป้อนชั้น 7	55
ภาพที่ 3.24 แบบระบบสายป้อนชั้น 8-6	56
ภาพที่ 3.25 แบบแสดงซิงเกิลไลน์ไดอะแกรมของระบบสายป้อนชั้น 8-26	57
ภาพที่ 3.26 แบบระบบสายป้อนชั้น 27-29	58
ภาพที่ 3.27 แบบแสดงซิงเกิลไลน์ไดอะแกรมของระบบสายป้อนชั้น	59
ภาพที่ 3.28 โครงการคอนโดมิเนียม ทองไทย	60
ภาพที่ 3.29 แบบแปลนส่วนสำนักงานส่วนกลางและภัตตาคารของชั้น 1	61
ภาพที่ 3.30 แบบแสดงระบบแสงสว่างชั้น 1	68
ภาพที่ 3.31 แบบแสดงระบบแสงสว่างลานจอดรถชั้น 1-7B	68
ภาพที่ 3.32 แบบแสดงระบบไฟฟ้าและระบบสื่อสารชั้น 1	69

สารบัญภาพ(ต่อ)

	หน้า
ภาพที่ 3.33 แบบแสดงระบบแจ้งเหตุเพลิงไหม้และระบบกล้องวงจรปิดชั้น 1	69
ภาพที่ 3.34 แบบแสดงซิงเกิลไลน์ไดอะแกรมของระบบสายป้อนชั้น 1	70
ภาพที่ 3.35 แบบแปลนส่วนสำนักงานส่วนกลางและภัตตาคารของชั้น 2	71
ภาพที่ 3.36 แบบระบบแสงสว่างส่วนสำนักงานส่วนกลางและภัตตาคารชั้น 2	74
ภาพที่ 3.37 แบบระบบไฟฟ้าและระบบสื่อสารส่วนสำนักงานส่วนกลาง และภัตตาคารชั้น 2	74
ภาพที่ 3.38 แบบระบบแจ้งเหตุเพลิงไหม้และระบบกล้องวงจรปิด	75
ภาพที่ 3.39 แบบแสดงไรเซอร์ไดอะแกรมของระบบ	76
ภาพที่ 3.40 แบบแปลนส่วนสำนักงานส่วนกลางของชั้น 3	77
ภาพที่ 3.41 แบบระบบแสงสว่างส่วนสำนักงานส่วนกลางชั้น 3	80
ภาพที่ 3.42 แบบระบบไฟฟ้าและระบบสื่อสารส่วนสำนักงานส่วนกลางชั้น 3	80
ภาพที่ 3.43 แบบระบบแจ้งเหตุเพลิงไหม้และระบบกล้องวงจรปิดชั้น 3	81
ภาพที่ 3.44 แบบแสดงไรเซอร์ไดอะแกรมของระบบสายป้อนชั้น 3	82
ภาพที่ 3.45 แบบแปลนส่วนสำนักงานส่วนกลางและส่วนภัตตาคารของชั้น 4	83
ภาพที่ 3.46 แบบระบบแสงสว่างส่วนกลางและส่วนภัตตาคารชั้น 4	86
ภาพที่ 3.47 แบบระบบไฟฟ้าและระบบสื่อสารส่วนสำนักงานส่วนกลาง และส่วนภัตตาคารชั้น 4	87
ภาพที่ 3.48 แบบระบบแจ้งเหตุเพลิงไหม้และระบบกล้องวงจรปิดชั้น 4	87
ภาพที่ 3.49 แบบแสดงซิงเกิลไลน์ไดอะแกรมของระบบสายป้อนชั้น 4	88
ภาพที่ 3.50 แบบแปลนส่วนสำนักงานส่วนกลางชั้น 5	89
ภาพที่ 3.51 แบบระบบแสงสว่างสำนักงานส่วนกลางชั้น 5	91
ภาพที่ 3.52 แบบระบบแสงสว่างส่วนสรวายน้ำชั้น 5	92
ภาพที่ 3.53 แบบระบบไฟฟ้าและระบบสื่อสารส่วนสำนักงานส่วนกลางชั้น 5	92
ภาพที่ 3.54 แบบระบบแจ้งเหตุเพลิงไหม้และระบบกล้องวงจรปิดชั้น 5	93
ภาพที่ 3.55 แบบแสดงซิงเกิลไลน์ไดอะแกรมของระบบสายป้อนชั้น 5	94
ภาพที่ 3.56 แบบระบบแสงสว่างชั้น 6-29	95
ภาพที่ 3.57 แบบระบบแสงสว่างไฟฉุกเฉินชั้น 6-29	95
ภาพที่ 3.58 แบบระบบแจ้งเหตุเพลิงไหม้และระบบกล้องวงจรปิดชั้น 6-29	96

สารบัญภาพ(ต่อ)

	หน้า
ภาพที่ 3.59 แบบแปลนส่วนกลางชั้น 30	98
ภาพที่ 3.60 แบบระบบแสงสว่างส่วนกลางชั้น 30	98
ภาพที่ 3.61 แบบระบบไฟฟ้าและระบบสื่อสารส่วนกลางชั้น 30	99
ภาพที่ 3.62 แบบระบบแจ้งเหตุเพลิงไหม้และระบบกล้องวงจรปิดชั้น 30	99
ภาพที่ 3.63 แบบแปลนส่วนสำนักงานส่วนกลางและภัตตาคารของชั้น 1	101
ภาพที่ 3.64 แบบแปลนส่วนชั้นคาเฟ่ของอาคาร	111
ภาพที่ 3.65 แบบระบบป้องกันฟ้าผ่าส่วนชั้นคาเฟ่ของอาคาร	111
ภาพที่ 3.66 แบบไรเซอร์ไดอะแกรมระบบไฟฟ้า	112
ภาพที่ 3.67 แบบไรเซอร์ไดอะแกรมระบบสื่อสาร	113
ภาพที่ 3.68 แบบไรเซอร์ไดอะแกรมระบบกล้องวงจรปิด	114
ภาพที่ 3.69 แบบไรเซอร์ไดอะแกรมระบบเคเบิลทีวี	115
ภาพที่ 3.70 แบบไรเซอร์ไดอะแกรมระบบแจ้งเหตุเพลิงไหม้	116
ภาพที่ 3.71 แบบไรเซอร์ไดอะแกรมเมนระบบไฟฟ้า	117